

«ПЕРШЕ ЗНАЙОМСТВО З КНИГОЮ. ЕТИКЕТ У БІБЛІОТЕЦІ»

Мета: ознайомити учнів з бібліотекою, з історією виникнення книги, викликати в учнів почуття поваги і шанобливого ставлення до книги, вироблення в них потреби користуватися бібліотекою

План.

1. Знайомство з книгою.
2. Знайомство з бібліотекою.
3. Правила бібліотеки.
4. Правила поведження з книгою.
5. Художньо-літературна вікторина.

Бібліотекар. Упродовж всього життя ми звертаємося до книги. Батьки читали вам казки, коли ви ще й говорити не вміли. Згадайте свої перші улюблені книжечки, які ви роздивлялися, щось згадуючи, уявляючи, фантазуючи. А от коли ви вивчите всі літери, то самі станете читачами. З дитячих літ книжка всім допомагає пізнати себе і зрозуміти світ, що нас оточує. З книги ви дізнаєтеся про таємниці природи, про те, як живуть люди в далеких і близьких краях. Про все розповідає книжка. І чим би ви в школі не захоплювалися – історією, природою чи технікою – вам завжди на допомогу приходила і приходять книжка. «Людина, яка уміє і любить читати – щаслива людина».

Учень:

Коли умієш сам читать –
Не треба мамі докучать
До бабці теж не треба йти:
«Ну, почитай, мовляв, хоч ти».
Сестру припрошувать не треба,
Щоб почитала щось для тебе.
Ані благати, ні чекати,
А просто взяти й почитати.

Бібліотекар: Книги – це ваші друзі. Є дуже багато прислів'їв та приказок про книги, наприклад:

- «Книги – ключі до знань»;
- «Розум без книги, що птах без крил»;

- «Книги читати – усе знати»;
- «Одна книга тисячі людей навчає»;
- «Книга не пряник, а дітей до себе манить»;
- «Дім без книги – день без сонця»;
- «Книгу прочитав – на крилах політав».

Як виглядає сучасна книжка, ви знаєте. Красива картонна палітурка або обкладинка, білий папір, чіткий шрифт, яскраві малюнки. Є зовсім маленькі книжки, їх можна покласти в кишеню, і є великі томи. Є тоненькі, не товстіші зошита книжечки, і є такі, що й за місяць не прочитаєш. Чи завжди вони мали такий вигляд? Якими були перші книжки? Як давно вони з'явилися? І як же книжка прийшла до людей?

Книжкам вже кілька тисяч років. У стародавні часи на землі не було книжок, бо люди не вміли їх робити. Але потреба записувати, передавати іншим якісь відомості, досвід, знання виникла давно.

Тож «сторінками» найдавніших книжок ставали камені, стіни печер, сокири, вояцькі щити. Писали на всьому, бо не було тоді ані пер, ані олівців, ані паперу, не знали люди й літер – їх замінювали малюнки. Згодом люди винайшли перші абетки, додумалися писати їх на глиняних табличках, які потім сушили і випалювали на вогні. До того ж такі книжки були дуже важкі і не зручні. Коли, скажімо, якийсь вчений збирався в дорогу і брав з собою 2-3 книги, йому потрібен був цілий віз. З часом люди навчилися робити зручні та легкі книжки з тонкої козячої або телячої шкіри. Першу таку книжку зробили у стародавньому місті Пергам – через те папір із шкіри стали називати пергаментом. Але ці книжки були дуже дорогі. На виготовлення однієї такої книжки потрібна була шкіра не одного теляти. Отож, люди шукали, з чого можна було б зробити книги, щоб вони були дешевші і простіші. І знайшли.

У далекій Африці на берегах повноводних річок простягнулися нескінченні зарості болотяної рослини – папірусу. Той папірус люди використовували на будівництві. Якось один чоловік лагодив хату. Розрізав стеблину папірусу, витяг волокнисту серцевину, поклав на сонці. Чоловік здивувався, побачивши, що на стрічках добре зберігаються сліди від фарби.

Значить, на папірусі можна писати. Відтоді з'явилися сувої з папірусу. Писати на сухих стеблах папірусу було зручно. Але через кілька років сувої ламалися і розсипалися. Минуло ще багато часу, поки з'явилися перші друковані книжки. Тепер книга всюди поруч з нами. Вона – наш друг, помічник й порадник. Шануйте її, діти, любіть і бережіть, у неї вкладено велику працю багатьох людей.

Бібліотекар: Зараз ми з вами знаходимось у приміщенні шкільної бібліотеки. Що ж таке бібліотека? Слово «бібліотека» грецького походження, а перекладається так: «біблію» - книга, «тека» - зберігання. Отож, це місце, де зберігаються книжки. Ще можна сказати, що це дім, де живуть книги.

1. Ознайомлення дітей з виставками, які є в бібліотеці, з порядком розміщення книг в бібліотеці. (Книги в бібліотеці розміщені на стелажах в алфавітному порядку по прізвищу автора, а якщо автор відсутній, то по першій літері назви книги).
2. Ознайомлення учнів з бібліотечними правилами
В бібліотеці є кілька правил, яких потрібно дотримуватися.
  - 1) Правило перше. В бібліотеці повинна бути тиша. Не можна розмовляти, штовхатися. Навіть, якщо ви прийшли вдвох чи трьох, потрібно вести себе так, щоб ніхто не почув вашої розмови.
  - 2) Правило друге. Взяв книгу з полиці, не сподобалась постав її на своє місце. У бібліотеці кожна книга має своє певне місце.
  - 3) Правило третє. Бібліотечну книгу можна тримати 15 днів.
3. Правила поведження з книгою.

Прохання книжки.

- Не беріть мене брудними руками.
- Коли гортаєте мої сторінки, не слиньте пальців.
- Не загинайте мої сторінки.
- Не малюйте на моїх сторінках і нічого не пишійть.
- Не вставляйте між моїми сторінками олівець, краще зробіть закладку.
- Не кидайте мене будь-де, а кладіть на певне місце.

Коли би, діти, ви раденько
До серця взяли ці слова
То я б уже була чистенька
І вся біленька, мов нова.

Бібліотекар: Отже, діти, ви повинні поводитись з підручником так, щоб не було соромно передати його своїм молодшим товаришам і щоб книжка ніколи на вас не скаржилась.

Учениця. Книжка скаржилась Мар'яні:
Я у тебе не в пошані.
Звідкіля це на мені –
Плями сині та масні?
Подивися, от сторінка,
Намальована хатинка.
Під хатинкою – маля

І написано: Це я!
А за дві сторінки далі –
Різні звірі небувалі:
Сині, жовті та рябі,
Що й не снилися тобі.
Люди кажуть: Ой, чия ти?
Як тепер тебе читати?
Скільки ми читали книг,
А не бачили таких!

4. Художньо-літературна вікторина.

ВІКТОРИНА

1. Знаряддя праці лісоруба . (Сокира)
2. Її не зіпсуєш маслом. (Каша)
3. Що подобається дітям читати у «Веселих картинках»? (Комікси)
4. Хто придумав Незнайку? (Носов)
5. Що у всіх книжках спільне? (Назва)
6. У чому була сила Чорномора? (у бороді)
7. Хоробрий персонаж поеми «Муха-Цокотуха» . (Комар)
8. Місце, де проживала Попелюшка при мачусі. (Горище)
9. Що несла бабусі Червона Шапочка? (Пиріжки)
10. Героїня казки, яка спіймала півня. (Лисиця)
11. Улюблені ласощі Буратіно . (Іриски)
12. Хто викрадав Дюймовочку? (Жук)

